

# 1. ZÁKLADNÍ ŠKOLA, RAKOVNÍK, MARTINOVSKÉHO 153



## ŠKOLNÍ STRATEGIE PREVENCE PROTI RIZIKOVÉMU CHOVÁNÍ NA OBDOBÍ 2018 - 2027



## Obsah

1.	Cíle prevence .....	3
1.1.	Dlouhodobé cíle .....	3
1.2.	Krátkodobé cíle (1 rok) .....	3
2.	Časové rozmezí .....	3
3.	Legislativní rámec.....	3
4.	Zaměření na tyto formy projevu rizikového chování žáků.....	3
5.	Metody prevence .....	4
5.1.	Nespecifická prevence.....	4
5.2.	Specifická prevence.....	4
6.	Hlavní aktivity ŠSP pro žáky .....	4
6.1.	V rámci předmětů .....	4
6.2.	Další aktivity školy v oblasti prevence proti rizikovému chování .....	5
7.	Hlavní aktivity ŠPP pro učitele.....	5
8.	Hlavní aktivity ŠPP pro rodiče .....	5
9.	Personální zajištění prevence .....	6
10.	Financování prevence.....	6
10.1.	Finanční zajištění participujících organizací .....	7
11.	Hodnocení.....	7
12.	Přílohy .....	7

## 1. Cíle prevence

- Prevence proti rizikovému chování
- Výchova a vzdělávání žáků ke zdravému životnímu stylu
- Osobnostní a emočně sociální rozvoj
- Komunikační dovednosti

### 1.1. Dlouhodobé cíle

- Výchova ke zdravému životnímu stylu
- Eliminování šikany, kyberšikany, záškoláctví, netolismu, kouření, vandalismu, rasismu a xenofobii, alkoholu, drog, předčasnému sexuálnímu životu, kriminality.
- Rozvoj sociálních dovedností
- Informační systém, hledání zdrojů financování projektů prim. prevence
- Distribuce metodických materiálů
- Zapojování rodiny do života školy

### 1.2. Krátkodobé cíle (1 rok)

- Diagnostika škol. prostředí, mapování potřeb
- Žádost o finanční podporu projektu kurzů zážitkové pedagogiky
- Využití nabídky besed, vzdělávacích akcí zaměřených na prevenci rizikového chování (mimo školu - nabídka DDM, Kult. Centra, VISK)
- V zárodcích problémů v třídním kolektivu navázání spolupráce s dalšími institucemi ( Policie, PPP, OSPOD)

## 2. Časové rozmezí

Školní strategie zpracována na období let 2018 - 2027

## 3. Legislativní rámec

- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č.j. MŠMT č.j. 21291/2010-28
- Metodický pokyn MŠMT ČR Č.j. 20 006/2007-51 k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních
- Metodický pokyn MŠMT ČR Č.j. 24 246/2008-6 k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení
- Strategie prevence rizikového chování u dětí a mládeže v působnosti resortu školství, mládeže a tělovýchovy
- Národní strategie protidrogové politiky
- Strategie prevence kriminality
- § 29 odst. 1 a § 30 odst. 3 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů
- § 18 písm. c) zákona č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů
- Koncepce státní politiky pro oblast dětí a mládeže

## 4. Zaměření na tyto formy projevu rizikového chování žáků

- Agrese, šikana, kyberšikana, násilí, vandalismus, intolerance, antisemitismus, extremismus, rasismus a xenofobie
- Homofobie
- Záškoláctví
- Závislostní chování, užívání všech návykových látek, netolismus, gambling
- Rizikové sporty a rizikové chování v dopravě
- Spektrum poruch příjmu potravy

- Negativní působení sekt
- Sexuální rizikové chování,

## 5. Metody prevence

### 5.1. Nespecifická prevence

Je součástí výuky a učebních osnov jednotlivých předmětů, usiluje o:

- zvyšování sebevědomí a sebeuvědomění žáků,
- rozvíjení vhodné verbální i neverbální komunikace,
- rozvíjení dovednosti konstruktivního řešení problémů,
- rozvíjení schopnosti klást otázky a vyjádřit svůj názor,
- nabídku aktivit pro uvolnění zátěže, stresu,
- učení vzájemné pomoci, schopnost říci si o pomoc,
- informovanost o možnostech, kam se v případě problémů obrátit,
- dovednost vyrovnání se s neúspěchem,
- obranu před manipulací.

### 5.2. Specifická prevence

Jedná se o programy cíleně zaměřené na řešení výskytu konkrétních sociálně patologických jevů. Tyto aktivity nejsou součástí učebního plánu, reagují na zvláštní situace v třídních kolektivech nebo mezi třídními kolektivy, či ve vztazích mezi třídními kolektivy a pedagogy. Tyto situace jsou zjišťovány na základě šetření prováděného ve škole ( pozorování, monitoring třídního učitele, dotazníky, diskuse).

- Všeobecná prevence - zaměřena na všechny žáky, aniž by byl dříve zjišťován rozsah problému nebo rizika
- Selektivní prevence - zaměřena na žáky, u nichž lze předpokládat zvýšený výskyt rizikového chování
- Interaktivní metody: použití filmů, videa, tabule, internetu v hodinách
- Prožitkové metody: hry, formy zážitkové pedagogiky v rámci nadstandardních aktivit - kurzy v přírodě, sportovní a jiné soutěže, mimoškolní pobyty v rámci třídních kolektivů
- Sebezkušenostní metody: PEER program (učení vrstevníků), programy DVPP, certifikované programy neziskových organizací

## 6. Hlavní aktivity ŠSP pro žáky

### 6.1. V rámci předmětů

#### 1.- 5. ročník

- Zaměření na oblast zdravého životního stylu
- Žáci budou seznámeni s riziky kouření, pití alkoholu, užívání návykových látek.
- Znají možné způsoby odmítání návyk.
- Osvojují si zdravý životní styl, znají hodnotu zdraví.
- Umí pojmenovat mezilidské vztahy, rozpoznávají chování, které poškozuje nebo ohrožuje druhé.
- Jsou informováni na koho se obrátit v případě, že jsou sami ohroženi.

#### 6. - 9. ročník

- Žáci se v rámci všech předmětů učí toleranci respektování odlišných názorů, způsobu života.
- Jsou vedeni k odpovědnosti za své chování.
- Znají základní právní normy, ví, jaké chování je trestné.
- Umějí diskutovat o rizikových faktorech, vysvětlit své postoje.
- Ví, kde hledat odbornou pomoc.
- Jsou poučeni o chování v krizových situacích, učí se poskytnout první pomoc.
- Učí se zhodnotit informace zprostředkované médii a diskutují o nich.

Preventivní témata jsou nejčastěji frekventována v těchto předmětech:

Občanská a rodinná výchova - výchova ke zdraví, osobní a duševní hygiena, výživa, sociálně-právní oblast

Prvouka, přírodověda, biologie – biologie člověka, fyziognomie, chemie, výživa  
Český jazyk – komunikace, sociální dovednosti a kompetence  
Výtvarná výchova – duševní hygiena, komunikace, sociální dovednosti  
Tělesná výchova – výživa, pohybové aktivity  
Chemie - fyziologie, rizikovost chemických látek, ochrana před účinky jedovatých látek

Součástí školního vzdělávacího plánu je též plán realizace průřezových témat, jež jsou začleňována do výuky v rámci předmětů nebo formou projektů. Jsou zaměřena hlavně na:

- psychosociální dovednosti,
- soběstačnost, autonomie, důstojnost, seberealizace, spokojenost v rodinných, přátelských a dalších mezilidských vztazích,
- sociální a kulturní integrovanost, tvořivost, schopnost milovat, pracovat a žít v souladu s rozmanitou kulturou,
- odpovědnost za své zdraví (péče o sebe, o svůj zevnějšek, volba mezi zdravým a nezdravým způsobem života, představa o své budoucnosti)
- sounáležitost (vnímání sebe sama jako součásti životního prostředí, pěstování pocitu bezpečí ve škole, kamarádství, výchova ke zdravému sebevědomí, vědomí ceny životních hodnot, schopnosti přijmout i nabídnout pomoc)
- adaptabilitu (účast na sportovních a dalších školních i mimoškolních aktivitách, setkávání se s lidmi, plánování volby profese, pěstování právního povědomí)

## 6.2. Další aktivity školy v oblasti prevence proti rizikovému chování

Škola dále organizuje.

- projekt „Zážitkový kurz“ – cyklistický zážitkový kurz pro žáky 2.stupně,
- besedy, tematické pořady - zaměření na prevenci proti rizikovým jevům, převážně ve spolupráci s DDM Rakovník,
- sportovní a kulturní akce mimo výuku - v rámci tříd i celé školy,
- školní parlament

## 7. Hlavní aktivity ŠPP pro učitele

- Spolupráce s metodikem prevence
- Spolupráce s výchovnou poradkyní
- Nabídka seminářů, profes. vzdělávání - Státní pedagogické centrum, společné semináře pro pedagogy celé školy na zvolené téma, individuální vzdělávací akce dle odbornosti a zaměření pedagogů
- Nabídka materiálů, informačních letáků - na vhodném přístupném místě je pro pedagogy k dispozici nabídka informačních materiálů

## 8. Hlavní aktivity ŠPP pro rodiče

- Zapojování se do akcí pořádaných školou
- Problémy spojené s drogami, násilím, šikanou a dalšími asociálními jevy budou řešeny ve vzájemné spolupráci s rodiči, podle předem dohodnutých postupů: a) Řešení každého jednoho konkrétního problému se účastní ze strany školy více pedagogických pracovníků. b) K jednání budou rodiče přizváni. c) V případě opakovaného nezájmu rodičů při řešení problému po oznámení školy bude sepsán o tomto protokol, podepsaný nejméně dvěma pracovníky školy.

Na třídních schůzkách budou rodiče seznámeni s:

- minimálním preventivním programem (kde dokument naleznou),
- postupem školy v případě řešení problému - školním řádem (kde dokument naleznou),
- výsledky mapování situace na škole,
- aktuální nabídkou propagačních materiálů o drogách.

## 9. Personální zajištění prevence

### Školní metodik prevence

- metodicky vede a koordinuje prevenci na škole,
- na každý školní rok připravuje Minimální preventivní program,
- realizuje preventivní aktivity,
- seznamuje pedagogické pracovníky s obsahem MPP,
- komunikuje s rodiči,
- aktualizuje seznam institucí pomáhajících v oblasti prevence rizikového chování, patologických jevů,
- kontaktuje odpovídající odborného pracoviště v případě výskytu RCH,
- spolupracuje s TU při zachycování varovných signálů spojených s možností rozvoje RCH u žáků.

### Výchovný poradce

- se školním metodikem prevence tvoří poradenský tým,
- řeší aktuální problémy,
- účastní se výchovných komisí,
- spolupracuje na realizaci preventivních aktivit,
- spolupracuje s orgány sociálně právní ochrany dětí,
- spolupracuje s PPP při řešení výukových, výchovných problémů,
- archivuje zápisy jednání výchovné komise po celou dobu školní docházky žáka,
- pomáhá budoucím absolventům s orientací v nabídce dalšího vzdělání a v jeho výběru.

### Ředitelství školy

- Vytváří vhodné podmínky pro realizaci preventivních aktivit. a) materiální – PC, interaktivní tabule, dataprojektor, další didaktické materiály, b) personální – zve na besedy a přednášky odborníky, c) časové – zajišťuje časový prostor ve výuce věnovaný preventivním aktivitám
- Spolupracuje s poradenským týmem, účastní se jednání výchovných komisí

### Třídní učitelé

- Spolupracují na realizaci preventivních aktivit.
- Vedou třídnickou hodinu a provádějí monitoring výskytu RCH.
- Účastní se projednávání přestupků, potíží žáků své třídy, jednání výchovné komise.
- Pracují preventivně se třídou na třídnických hodinách.

### Všichni pedagogičtí pracovníci

- Ve výuce svých předmětů provádějí primární prevenci.
- V tematickém plánu předmětu označí prováděnou prevenci.
- Spolupracují na realizaci preventivních aktivit.
- Spolupracují při realizaci volnočasových aktivit.
- Při řešení problémů postupují podle školního řádu, krizového plánu školy.
- Každý pedagogický pracovník dbá, aby uplatňovaná prevence rizikového chování u žáků byla prováděna komplexně, tj. ve všech oblastech školního prostředí.

### Metodik prevence rizikového chování

- Zajišťuje odbornou a metodickou pomoc pro ŠMP a je garantem kvality programů.

## 10. Financování prevence

- a) Rozpočet školy - zakoupení didaktického materiálu, financování certifikovaných programů neziskových organizací, apod.
- b) Příspěvky rodičů - ve formě vstupného na preventivní programy organizované spolupracujícími organizacemi
- c) Granty a dotace - možnost získat grant na prevenci v rámci dotačního programu Města Rakovníka, dotační programy Středočeského kraje, ministerstev- školství, zdravotnictví, spravedlnosti

### **10.1. Finanční zajištění participujících organizací**

- Pedagogicko – psychologická poradna Rakovník
- Policie ČR
- Městská policie
- OSPOD (odbor sociálně právní ochrany dětí)
- Český červený kříž
- Hasičský záchranný sbor Rakovník
- Krizové centrum pro děti a rodinu
- Poradna pro rodinu manželství a mezilidské vztahy
- Probační a mediační služba
- Linka důvěry
- Fond ohrožených dětí
- Bílý kruh bezpečí
- Lékaři

### **11. Hodnocení**

ŠPS - min. po 9 letém období

MPP - 1x ročně

### **12. Přílohy**

Č. 1 - Zápis z výchovné komise

Č. 2 - Záznam o řešení situace při zadržení návykové látky škole

Č. 3 - Záznam o řešení situace při výskytu šikany na škole

Č. 4 - Záznam o řešení kázeňských a prospěch. problémů žáka

V Rakovníku 5. září 2018

Zpracoval: Mgr. Robert Chytrý

Mgr. Karel Folber, ředitel školy

1. základní škola, Rakovník, Martinovského 153; 269 01 Rakovník; tel: 313 512 397, e-mail: 1zsrako@1zsrako.cz  
www.1zsrako.cz

### Zápis z výchovné komise

Jméno žáka/žákyně:

Datum narození:

Bydliště:

Třída:

Účastníci jednání:      zákonní zástupci žáka  
                                  třídní učitel  
                                  výchovný poradce  
                                  vedení školy  
                                  kurátor sociálně-právní ochrany dětí  
                                  školní metodik protidrogové prevence  
                                  ostatní

Předmět jednání:

Zápis z pohovoru:

Závěry pohovoru, doporučení, dohodnutý další postup:

S uvedenými skutečnostmi zákonní zástupci souhlasí a zavazují se řídit závěry tohoto jednání.

Datum:

Podpis zákonných zástupců:

Podpisy zúčastněných

podpis ředitele školy



1. základní škola, Rakovník, Martinovského 153; 269 01 Rakovník; tel: 313 512 397, e-mail: 1zsrako@1zsrako.cz  
www.1zsrako.cz

Záznam o řešení situace při výskytu návykových látek na škole

Stručný popis situace:

Řešení:

Svědkové:

Vyjádření svědků:

Datum:

Jméno zapisujícího:

Podpis

podpis ředitele školy

1. základní škola, Rakovník, Martinovského 153; 269 01 Rakovník; tel: 313 512 397, e-mail: 1zsrako@1zsrako.cz  
www.1zsrako.cz

Záznam o řešení situace při výskytu šikany na škole

Stručný popis situace:

Řešení:

Svědkové

Vyjádření svědků:

Datum:

Jméno zapisujícího:

Podpis

podpis ředitele školy

1. základní škola, Rakovník, Martinovského 153; 269 01 Rakovník; tel: 313 512 397, e-mail: 1zsrako@1zsrako.cz  
www.1zsrako.cz

Záznam o řešení prospěchových a kázeňských problémů žáka

Jméno žáka, dat. narození, třída:

Stručný popis situace:

Návrh řešení:

Vyjádření zákonného zástupce žáka:

Datum:

Jméno zapisujícího:

Podpis

podpis ředitele školy